

MBIBI NKE SỌDỌM NA GỌMỌRA

Jenesis 18:20-33; 19:1-29

IHEỌMỤMỤ 10 - Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ugwọ-ọlu nke mmehie bu ọnwu; ma onyinye-amara nke Chineke bu ndu ebigh-ebi nime Kraist Jisus Onye-nwe-ayi” (Ndi Rom 6:23).

Ékpèrè Mmehie ikpé

Chineke bu Chineke dị nsọ, O kekwarara mmadụ ka ọ dị nsọ. O kèrè ụwa ka ọ dị ọcha, maa kwa mma, ọñụ dị kwa n'ụwa.

Ma mmehie webatara obi adighi uto n'ụwa. Mmehie webatara orịa na óké iruuju dị icheiche. Ụdị eji keè mmadụ wee buru ihe emerurumeru. Site na mgbe Adam dapusiri, mmeru nke ụdị ahụ eji keè mmadụ bu ihe putara ihè. Ọbuná nwatakiri náegosi iheamà nke iwe; ma ka mmadụ na etolite ka ọ naegosi kari ụdị nke mmehie dị ná ndu ya ma ọburu na o nyeghi Jisus obi ya. Ma Chineke kpọrọ mmehie asị.

Si na mgbe rue na mgbe ka Chineke ziteworo ikpé megide umu Israel mgbe ha mehiere. Mmehie ọ bula nke emeworo, ọ buru na échègharighi site na ya, gaeweta omumaikpé na itaahụhụ dị ukwu. “Onye-nwe-ayi matara idoputa ha n'onwunwa, bu ndi nāopuru Chineke, na idebe ndi ajọ omume n'ahuhu-mmehie rue ubochi ikpé.” (2 Pita 2:9).

Mmehie Nke Sọdọm

Mmehie nke Sọdọm na Gọmọra bu ihe dị óké egwù. Ha malitere site na “mpako, na afọ-ọjuju nri, na udo nke ino-ju ... ma o meghi ka aka nke onye ewedara n'ala na ogbenye di ike” (Ezikiel 16:49). Eleghianya n'ebe anyi onweanyi no ụdị mmehie ndia abughị mmehie siriike, ma ha dubara ha nime otutu mmehie kari ukwu. Aka naenweghi ọlụ ọ bula ọ naalụ naagbaba nime ihe ojọ. Chineke naachọ ka umu Ya were ijisiike jeere Ya ozi, ọ bughị kwa idi naitufu oge ha. Ekwensu puru ilusiolu ike n'etiti ndi ahụ nke naeribiga ihe óké na ndi dikariri nganga n'obi na ha apughị ina nti nye ezi ndumodu. Ndi nganga naabu kwa ndi naahu naanị onweha n'anya, ha adighi enwe kwa obi nke inyere ndi no nime mkpa aka. Mmehie ahụ niile nke ndi Sọdọm dubara ha nime otutu mmehie ozo; Chineke gwakwara ndi ahụ si “Ha we di elu n'obi, me ihe-aru n'irum” (Ezikiel 16:50).

Ọ bughị mgbe dum ka ndi mmadụ naeche na ha naeme mmehie ha di óké egwù n'iru Chineke. N'eziokwu, otutu mmadụ naagbalị izopu mmehie ha niile kachasi njo n'ebe ndi enyi ha no. Ma Chineke naahuzu ha niile. “Ọ digh ihe ọ bula ekpuchiwo ekpuchi, nke anagaghi ekpughe: ọ digh kwa ihe ezoro ezo, nke anagagh ama” (Luk 12:2). “N'ih na ọlụ ọ bula ka Chineke gēme ka ọ ba n'ikpé, ya na ihe ọ bula zoro ezo, ma ọ bu ezi ihe ma-ọbu ihe ojọ” (Eklisiastis 12:14).

Ebere Nke Chineke

Mgbe Chineke huru mmebi iwu nke ndi Sọdọm na Gọmọra, O wee kpebie ibibi ha. Ma O bu uzọ gwa enyi Ya Abraham banyere ya. Nwanwanne Abraham, Lot, bi kwa nime ebe ahụ, n'ih nke a Abraham chosiriike imata ihe gaabu onodu obodo ahụ niile.

Lot no na Sọdọm ná nrọrọ nke onweya, ebe ọ rọrọ iwere ala niile nke Jodan ebe náede mmiri nkeoma, ma rapuru nwannenna ya akuku niile nke ugwu. Ma Abraham ka hukwara ya n'anya, ma kpekwaro Chineke ka Ọ ghara ibibi obodo ahụ n'ih ndi eziumume. Chineke Ọ ga arapụ ibibi obodo ahụ n'ih iri mmadụ ise ndi eziumume? Chineke wee zaghachi “Ọ buru na achotam nime Sọdọm iri ndi ezi omume ise n'etiti obodo ahụ, M'gabaghara ebe ahụ niile n'ih ha.” Ma mgbe ahụ Abraham turu egwú na agaghị enweta ndi ra otú ahụ. Chineke Ọ gaagbaghara ya n'ih iri mmadụ anọ, ma ọbu iri mmadụ atọ, ọbuná n'ih iri mmadụ iri? E, Chineke kwere mkwá igbaghara obodo ahụ n'ih iri mmadụ iri ndi eziumume. Ma ahughị mmadụ iri.

Nleta Nke Ndị Mmụọzi

Ndi mmuozizi abuo biara n'obodo Sọdọm ihu Lot, ma ha biara n'udi mmadụ, Lot amataghị kwa na ha bu ndi mmuozizi. Ọ naanodu n'onuuzomá nke obodo ahụ, ebe ọ no naagbalị ikpé ikpé ziriezi nye ndi ahụ náemebi iwu o bi n'etiti ha. Pita onyeozizi náagwa anyi na ibiobi na aguú ikwaiko nke ndi ahụ, na mmebiwu ha naewuta ya nke ukwu bu ndi o bi n'etiti ha. Náagbaghi agugo, ọ naagbalị ijidesi ukpuru ntà nke ezi ihe ike, ma ha adighi aña ya nti.

Mgbe Lot huru ndi mmuozu ahụ ka ha naabata n'obodo ahụ, o wee da kpue iru ya n'ala n'iru ha. O hutara na ha bu ndi na asopuru Chineke, emerughị kwa ha na mmehie niile nke Sodòm. O wee rịọ ha ka ha bja n'ulo ya, ma lee ha obia nkeoma otu o nwereike. Ndi mmuozu ahụ weere obi di nrò ju na mbu; ma mgbe Lot rịogidesiri ha ike, ha wee so ya ino onodu abali.

Onye dere akwukwo Ndi Hibru gwara NdiKraist bu Ndi Hibru: "Unu echezola ile ndi-obia nke-oma: n'ihì na ufodu esitewo na nka le ndi mo-ozu obia namagh ama" (Ndi Hibru 13:2). Nke a naarutu Lot aka. O mataghị mgbe o naanabata ndikom ndia n'ulo ya, na ha bu ndi mmuozu nke Chineke bjaara ikpogu ya n'obodo ahụ tupu ebibia ya.

Mgbe ndikom naemebi iwu nke obodo ahụ huru na Lot naelekota ndikom oma ahụ, ha choo imeru ha aru. Ha mere oké mkpogu n'onuzo ulo Lot, naekwusiike ka ndikom ahụ puta. Ma ndi mmuozu ahụ doghachiri Lot azu ba nime ulo, ma tie ndikom ojoo ahụ isi, ma onyeukwu ma onyenta ha, na ha apughị ichota onuzo ahụ. O di ka mmadu niile bi na Sodòm jogburu onweha na njo -- onye nta na onye ukwu, ogaranya na ogbenye, okenye na umunta. N'ezie ha kwesiri ka ekpe ha ikpe.

Erubeghi isi N'i doakananti

Ndi mmuozu ahụ zipuru Lot ka o gaa n'ulo umu ya ndinyom luru di ido ha akananti banyere ikpe nke naabia na ka ha gbapu kwa n'ihì ndu ha. "Ma o di ka onye nakwa emò n'anya di umu-ya."

Ikpé gaje ibiakwasị uwa a na mgbe nso, ndi niile nke bu kwa NdiKraist n'ezie n'ubochi ndia naagbalisiike ido umummadu akananti ka ha si na mmehie wezuga onweha, ma chota ebe mgbaba nime Obara nke Jisos. Apuru izoputa onye o bu la site n'ikpe ahụ ma o buru na o chegharia na mmehie ya niile ma rịo Jisos ka o gbaghara ya.

Ma nye otutu mmadu, idokananti banyere ikpe nke naabia naadi ha dika o diri ndi Sodòm ka akuko naabaghi n'ihe. Ha naasi "Ole ebe nkwa nke obibia-Ya di? n'ihì na site n'ubochi nna-ayi-ha dara n'ura onwu, ihe nile nadigide dika ha diworo site na mmelite nke okike"(2 Pita 3:4). Ma Pita naagwa anyi na Chineke anoghi odu n'ime mkwa Ya, na Okwu Ya aghaghị imezu. "Ubochi Onye-nwe-ayi gabia dika onye-ori; nke o bu nime ya ka elu-igwe gēji oké uzú gabiga, ihe nile di n'elu-igwe gāgba kwa oku we la n'iyi, uwa na olu nile aluru nime ya gerechapu kwa" (2 Pita 3:9, 10).

Ndi di umundinyom nke Lot, ndi chere na o naakwa ha emò, na ndi nwunye ha nogidere n'obodo ahụ wee gba kwa oku.

Otu Ututu Oma

Mgbe chi boro, ndi mmuozu ahụ mere ka Lot mee ngwa, naasi, "Bilie, chiri nwunye gi, na umu-gi ndinyom abua ndi ahuru n'ebe a; ka ewe ghara ikpochapu gi n'ahuhu ajo omume obodo a." Ma n'ihe niile a Lot egosigh ime ngwa igbalaga. O hutubeghi ka oku na brimstone si n'Eluigwe zoo ka mmiri; ginị mere o gaeji esogbu onweya ugbu a? Ma o naabia, o buru kwa na ndi mmuozu ahụ ejideghị ya n'aka wee doputa ya, agaebibiworị ya na ndi ajo omume. O bu nani ebere Chineke na o jiri ndu ya gbapu.

Ka anyi kwe ka obi anyi ghereghe nye idokananti di ichiche nke di nime Okwu Chineke. Okwu Chineke naeguzosiike, ma n'otu ntabianya o bu la Onyenweanyi puru ikpolaga ha Ulo bu ndi ahụ naeleanya obibia Ya. Ka Chineke nyere anyi aka idi naechenchè, naele kwa anya obibia Ya mgbe niile, ka anyi wee ghara ibu ndi arapuru igafe Oké Mkpagbu ahụ.

Ndi mmuozu ahụ gwara Lot ka o gbaga n'ugwu ahụ, ka o wee nodu n'ebe di anya site n'ebe mbibi ahụ di, ma Lot choro iga nime obodo nta nke anaakpo Zoa. Ozo kwa ndi mmuozu ahụ nwere obi ebere n'ebe o no, wee kwee ka o ga ebe o choro.

Mgbe Lot jeruru obodo Zoa, anyanwu awalitewo o wee di ka ubochi maramma. O dighi igwe oji nke naegosi na ihe ojoo no nso, maobu oké ochichiri puru iche. O dighi ihe naagba ama banyere oké mkpochapu ahụ nke naabia. O di kwa ka ubochi ndiozo. Ma na mberede o wee malite izo na Sodòm na Gomora -- ma o bughị mmiri. Oku na brimstone wee naasudata dika igweoji nke anwuruoku, obodo ahụ niile na ndi niile bi nime ha, ihe okuku na ohia niile, ka emebikwara. O dighi kwa ihe nke foduru ndu. Ekweere na Osimiri ahụ nwuruanwu (Dead Sea) kpuchiri ebe ahụ niile obodo ahụ niile diworo na mbu, o dibeghi kwa ihe di ndu nke ahworu n'osimiri ahụ site na mgbe ahụ. Ikpe Chineke wee buru mkpebi ikpe nye Sodòm na Gomora.

Ogidi Nnu Ahu

Ndị mmụọzi ahụ adọwo Lọt na èzínaụlọ ya akanántị ka ha ghara ile anya n'azụ, ma nwunye Lọt erubeghịsi. O nwere ọtụtụ ndị enyi n'etiti ndị ajoyomume ahụ. Eleghịanya ọ naeche échìchè banyere umụ ya ndị n'erubeghịsi, ndị arapụwokwara n'azụ. N'ihì nke a, o wee lee anya n'azụ, wee ghọ ogidi nnù. Akọrọ akụkọ a mgbe ọtụtụ arọ gasịrị, ma mgbe akọrọ ya, ogidi ahụ ka dịkwa n'ebe ahụ, náabụ kwa otù ihe ncheta nke ndakwasị ikpé nye ndị nnpuisi.

Otù ndakwasị ikpé nke karịrị nke ahụ dakwasịworo Sọdọm na Gọmọra gaadakwasị ndị ahụ niile juru òzízí niile nke Jisọs. Jisọs sịrị na ọ buru na ndị obodo ahụ niile hụworo óké ọlụ dī icheiche nke Ọ lụworo na Kapanam, ha gara échègharị ghara ịbụ ndị ebibiworo. Ọ buru na Chineke bibiri ndị ajomume ahụ niile náanughị mkwusa nke Jisọs, ndị náanụ ya wee jụ ịnara ya ọ gaghị enwe ntarama ahụhụ karị? Taa anyị niile nwere ohere nke ịnụ mkwusa okwu nke Jisọs. Ka Chineke nyere anyị aka ka anyị nāa ntị ma bie kwa ndụ dīka Okwu Chineke si dī, wee gbanarị ahụhụ mmehie niile nke Chineke gaje ịwụpụ n'isi ndị ahụ niile náajụ Kraist. Ọ gaakpọ ndị nke Ya ịlata ụlọ náagbanyeghị mkpagbu na ihe mgbu niile nke gaabiakwasị ụwa ochie nke a.

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Gịnị mere eji ebibi Sọdọm?
2. Ònye bi nime Sọdọm? Òlee otú o si metụta Abraham?
3. Gịnị bụ ekpere Abraham nye Chineke mgbe ọ nuru na anaaga ibibi obodo ahụ?
4. Òlee otú Lọt si meso ndị mmụọzi ahụ nke b́ara na Sọdọm?
5. Gịnị ka Onyeozì Pọl gwara anyị maka ilekọta ndịọb́ia nkeoma?
6. Òlee otú ndịogọ nwoke Lọt jiri nábata ozi nke ikpé ahụ?
7. Gịnị mere ha?
8. Gịnị mere nwunye Lọt?
9. Ụdị ụbọchị dī ańaa ka ikpé dakwasịrị ha?
10. Gịnị bụ ikpé nke Sọdọm na Gọmọra?